

Sproghjørnet

Af Tegnordbogsprojektet. Foto: Nana Toft.
Tegnsprogsmodel: Eva Abildgaard

SYNONYMI

Når flere ord har samme betydning, så er disse synonyme med hinanden. På dansk tegnsprog har vi mange tegn, der er synonyme med hinanden. For eksempel har det danske ord *september* seks tegn på dansk tegnsprog. De kan ses på billede 1-6.

Hvis vi ser på dansk talesprog, så er eksempler på synonymier: *mis* og *kat*. Selvom de har den samme betydning; nemlig et dyr med kort snude, smidig krop og blød pels som er god til at fange mus, og som holdes som husdyr, er de ikke fuldsynonyme. Man plejer at sige, at to ord er *fuldt synonyme* hvis:

- alle deres betydninger er helt ens
- de kan bruges på samme måde i alle sammenhænge
- de betyder præcis det samme, og det ene ord ikke har ekstra betydninger i forhold til det andet.

Mis og *kat* er ikke fulde synonyme, da *mis* bruges mest i uformelle sammenhænge eller som et kælenavn om en kat. På dansk tegnsprog har de to ord samme tegn, derfor kan man ikke tale om synonymi mellem *mis* og *kat* på tegnsprog.

Faktisk er fuldsynonymi meget sjældent i talesproget, da der næsten altid er forskelle mellem to synonyme. Det kan være, at det ene ord bruges mere i bestemte samfundsgrupper, og det andet ord i en anden gruppe.

På tegnsprog ser vi til gengæld ret ofte tegn, der er fuldt synonyme med hinanden. Et tegn består af, hvordan hænderne ser ud, bevæges og placeres. Hvis vi ser på det danske ord *september*, så har det som nævnt 6 tegn på dansk tegnsprog. De betyder alle den 9. måned i året.

Det er interessant, at der er mange flere eksempler på fuldsynonymi i dansk tegnsprog end der er i dansk talesprog. Det kan være, fordi vi ikke har noget skriftsprog. Et skriftsprog hjælper med at fastholde eller udbrede brugen af et ord. Det sker derfor, at forskellige landsdele her i Danmark, for eksempel døveskoler, bruger forskellige tegn for den samme betydning.

Tegnsprog i TV og større kontakt mellem døve i hele Danmark kan medføre til, at der ikke vil være så mange fuldsynonymer i fremtiden. I projektet "Ordbog over Dansk Tegnsprog" bestræber vi os på at beskrive de mest brugte og udbredte fuldsynonymer.

NY FØLJETON

Sproghjørnet er en ny føljeton i Døvebladet, som på skift skrives af:

Folkene bag tegnordbogsprojektet, tegnsprogspoeterne handOrama samt professor i tegnsprogslingvistik Elisabeth Engberg-Pedersen.

I Sproghjørnet tages der fat på sproglige fænomener eller emner, som på den ene eller den anden måde oplyser eller belyser aspekter ved dansk tegnsprog. Måske ved at lave paralleller til andre tegnsprog eller til det danske sprog – eller måske på helt andre måder. Målet er at udbrede kendskabet til dansk tegnsprogs nuancer og mangfoldighed.

Denne måneds hjørne er skrevet af folkene bag tegnordbogsprojektet: Læs mere på www.tegnsprog.dk.

